

!דבר? פם

ושננתם לבניה ודברתם בם בשבתך בביתך ובלכתך בדרך ובשכבך ובקומך:

פרשת השבוע למשפחה • באדר א תשס"ח • 8 פברואר 2008

מושג השבוע: תרומה

לבו". השימוש במילה בעברית בת ימינו הוא נכון ומדויק: הוא מזכיר כי נתינה צריכה להיות התנועה הראשונה היוצאת מן הלב. לא דאגה אגואיסטית, אלא יציאה מעצמנו. תרומה: מילה שמקפלת בתוכה עולם שלם של עשייה בשביל האחר, של מפגש פורה איתו, של אפשרות לבנות עולם טוב יותר.

בן ארנא

בפעם הראשונה שביקשו ממני תרומה ברחוב בירושלים, הופתעתי מאוד: בשבילי תרומה לא היתה אלא שם של פרשה מן התורה שעוסקת בבניית המשכן. אני מניח שלרוב התמיהה באה מהכיוון ההפוך: תרומה היום היא תרומת דם, או תרומה לנזקקים, ופחות זכור מקור המילה מספר שמות (כ"ה, ב): "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אֶשֶׁר יִדְבְּנוּ

פרשת תרומה (שמות כה-כז פס' יט)

מה בפרשה?

הפרשה פותחת בדיבור של ה' למשה שבו נאמר לו לפנות לבני ישראל ולבקש מהם תרומה של 15 חומרים לשם בניית מקדש/משכן. בהמשך הפרשה מתוארים מבנה המשכן, חצר המשכן וכליו בפרטי פרטים (גובה, רוחב, חומרי בנייה...).

בקריאה ראשונה נראה כי בפרשתנו רשימה פשוטה הכוללת הנחיות לבניית המשכן וכליו, אך אם נעיין קצת, דומני שנמצא מספר נקודות שמוסיפות היבט רעיוני חשוב לנושא.

■ הפרשה פותחת בפסוק: "וידבר ה' אל משה לאמר", וכל הפרשה כולה הינה פירוט של האמירה האחת הזו.

■ מתי והיכן נאמרה פרשה זו? על פי פשוטם של פסוקים נראה כי בשעה שמשה שהה בהר סיני משך ארבעים יום וארבעים לילה ככתוב בסוף פרק כד (אמנם ישנן דעות שלא כאן מקום הציווי לעשיית המשכן וכליו, עיינו בפירוש רש"י שמות פרק לא פסוק יח - "אין מוקדם ומאוחר בתורה. מעשה העגל קודם לצווי מלאכת המשכן ימים רבים היה").

■ בפסוקים ט' ומ' בפרק כה, בפסוק ל' בפרק כו ובפסוק ח' בפרק כז מופיעות אמירות ברורות שהעשייה של כלים והקמת המשכן עצמו יהיו כפי שה' הראה למשה בהר.

■ שרש מנחה בפרשה זו הוא ע.ש.ה. אשר מופיע 56 פעמים ב-96 פסוקים!

■ בתוך רצף של תיאור "יבש" של הכלים והמשכן, ישנן מספר אמירות מאוד מהותיות: "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו..."; "ועשו לי מקדש ושכנתי בתוכם"; "ונועדתי לך שם ודברתי אתך... את כל אשר אצוה אותך אל בני ישראל"; "והבדילה לכם בין הקדש ובין קדש הקדשים".

מה ניתן ללמוד מהנקודות הנ"ל?

נראה לי כי פרשתנו מלמדת אותנו שיעור חשוב בחיבור בין הגשם לבין הרוח, בין הקודש לבין החול. הנושא המרכזי הוא אמנם כלי המשכן והמשכן עצמו, אך השרש המנחה ע.ש.ה. מבטא עשייה ובמקרה שלנו עשייה חומרית, בניית כלים פונקציונליים למשכן מחומרים שונים. העשייה גם צריכה להיות מדויקת מאוד, בדיוק כפי שה' הראה למשה בהר.

לו היו הכלים הללו בנויים במקום אחר למטרה אחרת הם היו כלים של חול. בהקשר שלנו, כשה' מצווה על הבנייה בהר סיני ומדגיש כל פרט ופרט, מקבלים הכלים והמשכן תפקיד מאוד מוגדר ומיוחד. סיכום תפקידם מופיע כבר בראשית הפרשה: "ועשו לי מקדש (עשייה של חול) ושכנתי בתוכם (מטרה של קודש)". עם ישראל, שמרים את התרומה של החומרים מתוך נדיבות לב, עושה את הכלים ואת המבנה הקרוי על שם סופו: מקדש. עוד טרם ישכון שם ה' נקרא הבניין על כליו "מקדש". הכיצד? מניין באה הקדושה? כאשר בני ישראל פועלים על פי ההנחיות של ה' שהגיעו דרך משה בהיותו בהר סיני, ומתכוונים לעשייה המדוקדקת והמיוחדת, אזי העשייה עצמה נהפכת מעשייה של חול לעשייה של קודש, "ועשו לי מקדש" - בעצם תהליך העשייה. עשייה זו שהופכת לקודש מחול על ידי תודעה וכוונה, זקוקה לתזכורות ועל כן משתלבים מספר פסוקים תוך כדי נתינת ההנחיות לבנייה המזכירים את הייעוד של העשייה: ההוראות ניתנו למשה על ידי ה' בהר סיני באותו מעמד שבו מקבל משה את התורה והמצווה; מודגש מספר פעמים שהעשייה תהיה כפי שהראה ה' את משה בהר; במבנה הזה יוועד ה' עם משה וידבר אתו כל אשר משה צריך לצוות לעם. מסגרת של רוח וקודש בכל השלבים. אך החומרים הם של העם והכל נעשה בידי אדם.

מפרטת מי יעשה מה ואיך. לבסוף היא אומרת: תודה על תרומתכם ל"מבצע", חשוב שהבית יהיה מכובד לקראת בוא האורחים.

לאיזה מצב תתייחסו ביתר רצינות ומדוע?

שאלות לחשיבה

■ האם לדעתכם יש הבדל משמעותי בין חיוב העם להביא חומרים לבנייה לבין הכתוב בפרשתנו: "ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו"?

■ כיצד ניתן לשלב קדושה במעשה של חול? האין מושגים אלה סותרים (מברכים: המבדיל בין קודש לחול)?

שבת שלום

ד"ר גלנר

קשת ירושלים

תפקידנו בעולם הוא לנסות ליצור את החיבור הזה בין קודש לחול במעשה היום יום. הקודש הוא פרי מעשינו שלנו ולא משהו חיצוני. אין זה קשה ליצור ולחוש קדושה ביום הכיפורים בבית הכנסת, אך עלינו לחוש וליצור קדושה ביום יום בעבודתנו במפעל, במשרד, בבית הספר ובבית. יש לשאוף לכך שכל עשייה תתרום ליצירת מקדש.

פעילויות לבני המשפחה

* לפניכם שני מצבים: 1. בוקר אחד קמתם ומצאתם פתק על שולחן הכתיבה בחדר שלכם, וכך כתוב: בוקר טוב. נסעתי לתל אביב ליום בילויים עם חברה. אשוב בערב. אני מבקשת שהבית יהיה נקי ומסודר. אוהבת, אמא. 2. בערב לפני שהולכים לישון אמא קוראת לכם לחדרה ואומרת: ילדים, אני נוסעת מחר לתל אביב עם חברה. בשבת באים אורחים וחשוב מאוד שהבית יהיה מסודר ונקי. וכאן היא

שאלה של מוסר

ובכן, ככל הנראה, אנחנו לא מצליחים ליישב את הקונפליקט הפנימי בין הערכים שגדלנו עליהם לבין החוויה הרגשית, שאומרת לנו שצריך לפגוע בהם חזק כל כך, שהילד הערבי יפחד לא פחות מהילד היהודי משדרות.

האמת היא שגם הפלשתינאים לא מצליחים, כנראה, ליישב את הקונפליקט שלהם, ולכן גם הם רוצים להחזיר לנו על הילדים המפוזרים בעזה, ללא אור ועם פצצות שנופלות מהשמים. ואז אנחנו, שכבר קצת מצליחים ליישב את הקונפליקט הפנימי שלנו, חושבים שצריך בכלל לכבוש את הרצועה ולהרוג את כל מה שזו שם. ואז הם חושבים שהלואי ונישרף בגיהנום, או לפחות נחטוף פיגוע המוני, או איזו פצצה גרעינית מאיראן. ואז, כשכולם מסכימים שאפוקליפסה עכשיו - לא יישאר מה לעשות, אי אפשר יהיה לתקן. ואולי כן, מי אני? נביא?

ובכל זאת אני שואלת, האם הסנקציות שאנחנו מפעילים בעזה הן לגיטימיות? בעיני לא.

שאלתי את רונן, בעלי היקר שחזר מסדנא עם תלמידיו לקירוב לבבות בין יהודים לערבים, אם לדעתו הסנקציות שאנחנו מפעילים בעזה הן לגיטימיות. הוא ענה: "בהחלט". מאז שהחליטו לקרב את הלב שלו, הוא נעשה מאוד מיליטנטי. בניגוד למפגש בין יהודים דתיים לחילוניים, שמתקיים כל הזמן בנסיבות שונות - בקרב המשפחה, העבודה, או חברים - מפגשי יהודים-ערבים כמעט לא מתקיימים בכלל. פעם בעשור אני פוגשת איזה ערבי, בדרך כלל הוא פועל או נהג מונית, והאינטראקציה מסתיימת כשהוא גומר לתת לי את השירות שנתבקש לתת. לכן כשסוף סוף מתקיים מפגש, שמנוהל ממקום שווה, הנפילה לתהומות של חשדנות, שנאה וניכור היא צפויה.

התלמידים הערבים גידפו את התלמידים של רונן (הקיבוצניקים) ואיחלו להם להתפוצץ בפיגוע הבא שיבוא בקרוב אינשאללה. והמורים שלהם רק הוסיפו: ממש מילים כדרבנות.

אז איך אנחנו, שמאלנים מלידה, מצליחים להתמודד עם הדיסוננס הקוגניטיבי הזה?

הרי הימין צודק ואין עם מי לדבר, הם רוצים להשליך את כולנו לים, ובגלל זה אנחנו חייבים להכות בהם ביד חזקה ובזרוע נטויה. הפסקה של אספקת החשמל היא צעד נדרש, פשוט המינימום ההכרחי.

גליה כספי-כפן

אם לתלמידה בכיתה ב' קשת

ב"ס בן גוריון

ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו

מוכנים לתרום איברים אחרי מותם. נכון ל-2007, רשומים באדי כ-8% מכלל האוכלוסייה בישראל (מתוך ויקיפדיה). בכל שנה מתים בישראל עשרות אנשים כתוצאה ממחסור בתרומת אברים. מהי המחויבות שלנו כחברה וכיחידים כלפי אותם אנשים? איך יתכן שרק 8% מכלל האוכלוסייה בישראל הביעו נכונות לתרומת אברים אחרי מותם בזמן שבמדינות אחרות בעולם המערבי עומד אחוז החתימה על 25%? ישנן סיבות מגוונות מדוע רוב הציבור בישראל נרתע מחתימה על כרטיס אדי, באופן כללי ניתן לחלק את אותן סיבות/טיעונים לשני סוגים. הראשון - טיעונים נפשיים כגון אי רצון לחשוב על המוות, פחדים מפני תהליך התרומה

פרשת השבוע פרשת תרומה "ידבר אל בני ישראל ויקחו לי תרומה מאת כל איש אשר ידבנו לבו תקחו את תרומתי" (שמות כה' ב'). הפרשה עוסקת בתרומת בני ישראל לבניית המשכן. אני רוצה לנצל את פרשת תרומה כדי להעלות לסדר היום שלנו תרומה מסוג אחר.

ב-30 באוקטובר 1978 נוסדה עמותת "אדי" על ידי משפחת בן דרור לזכרו של בנם, אהוד (אדי) בן דרור שנפטר זמן קצר לאחר השתלת כליה, עקב סיבוכים שנבעו מכך שהוא חיכה זמן רב לתרומה. העמותה היא חלק מהמרכז הלאומי להשתלות של משרד הבריאות הישראלי, ומנהלת מאגר מידע ממוחשב של תושבי מדינת ישראל שהצהירו שהם

ועוד. הסוג השני של הטיעונים הם טיעונים הלכתיים. מטרת מאמר זה להעלות את המודעות לחשיבות החתימה על כרטיס אדי ולהביא בפני הקורא את פסק ההלכה המתיר תרומת אברים.

בשנת 1986 הוציאה הרבנות הראשית לישראל פסק הלכה המתיר השתלת אברים ותרומת אברים. פסק ההלכה מתיר הוצאת אבר מגוף אדם לצורך השתלה בתנאי שהאדם ממנו מוצא האבר נחשב מת לפי ההלכה.

מהו על פי ההלכה גבול החיים והמוות?

הרמב"ם בהלכות שבת (פ"ב הל' ט) קובע כי הפסקת הנשימה באף היא הגבול בין החיים למוות. הרמב"ם מסתמך בקביעתו על הכתוב בבראשית "כל אשר רוח חיים באפיו" (בראשית ז' כב') ועל הגמרא במסכת יומה (פה' א') שמתארת מקרה שבו מותר לחלל שבת (לסקל אבנים מעל אדם שנפלה עליו מפולת) כדי להציל אדם שספק חי וספק מת "...מפקחין עליו את הגל. מצאוהו חי מפקחין ואם מת יניחוהו. ועד היכן הוא בודק עד חוטמו".

מבחינה ביולוגית הפסקת הנשימה באף פירושה לאחר זמן מסוים (כ-7 דקות) מוות מוחי בלתי הפיך. לכן אדם שמת מוות מוחי אף על פי שהלב ממשיך לפעום נחשב כמת על פי ההלכה. בחתימה על כרטיס אדי ניתן לבקש כי איש דת

לפי בחירת המשפחה יאשר את התרומה לאחר המוות. כל השתלת אברים כרוכה בשלושה איסורי תורה: א. ניוול המת. ב. הנאה מן המת. ג. אי קיום מצוות קבורה. בכל זאת הרבנות הראשית התירה את ההשתלות מסיבות של פיקוח נפש ומכיוון שתורת ישראל היא תורת חיים והמאמץ ההלכתי צריך להיות בכיוון של מציאת ההיתרים ולא הערמת הקשיים והאיסורים.

התורה מזכירה אותנו: "לא תעמוד על דם רעיד" (ויקרא יט, טז), האדם לא יכול להסתפק רק בהימנעות מעשיית רע כלפי האחר, עליו להיות אקטיבי, אם יש בידינו לעשות מעשה ובכך להציל נפש, חובה עלינו לעשות ואסור לעמוד מנגד. כמה הזדמנויות יש לאדם, להציל נפש אחת ולקיים עולם ומלואו? על ידי חתימה על כרטיס אדי יש לכל אדם הזדמנות לקיים בגופו את המצווה הגדולה הזו. אני קורא לכל מי שטרם חתם על כרטיס אדי לעשות זאת. הדרך הפשוטה ביותר היא באמצעות האינטרנט, דרך הכתובת הבאה: <http://www.ynet.co.il/home/0,7340,L-4977,00.html>

ישי דאיתאן

אב לתלמידים בגן ובכיתה ב' קשת בייס בן גוריון

ודיברתן במ (ודיברתן ודיברתן ודיברתן...)

שיחה שלי עם אשה, ותהיה זו אמי, הקרובה לי ביותר, או פקידה במשרד אותה פגשתי 5 דקות קודם לכן, שיחה סתמית שנוצרת מכלום, לרוב תגיע לעומקים, שנדמה לי שגברים אינם מסוגלים להם (הם זוכרים מנסיונם בצלילה, שככל שמעמיקים, כך גדל הלחץ...)

קשת קמה והביאה את הבשורה, שילדים דתיים וחילוניים יכולים ללמוד ביחד. בקבוצת התפילה מוסיפים את הצרכים של הילדים הדתיים, ופרט לזה, ניתן, כדברי לאה גולדברג, לחיות ביחד, בחברה טובה, בשלום ובנחת.

פורום נשים של קהילת גשר הביא לעולם בשורה מפתיעה לא פחות: גם נשים וגברים יכולים לחיות יחד. צריך רק לספק לנשים את הצורך הנוסף הזה, של דיבור. וכך מתכנסת לה פעם בחודש קבוצת השיחה, ומאפשרת את דו הקיום המופלא הזה.

חזקו ואמצו

חגית קראול

אם לילדים בגני קשת

"גבר הוא מלה, שני גברים - שתי מלים. אשה היא ספר. שתי נשים - ספרייה."

את המשפט הזה שאמר לי אבא לפני די הרבה שנים, יכול להבין כל אחד לפי השקפת עולמו. ניתן לזהות בו נימה ביקורתית על המין הנשי, אשר אוהב לדבר, ועסוק בכך רבות, וניתן לראות בו הערכה לעוצמתו של המין הנשי על היכולת שחסרה לרוב לגברים, לפתור בעיות בעזרת דיבור. כך או כך, אין חולק על הקביעה שנשים זקוקות לשיחה הרבה יותר, ומשתמשות ביכולת וורבלית הרבה יותר מגברים.

המשפט הזה והדיון לגבי היתרון או החסרון שיש בצורך וביכולת לדבר, עלו בי שוב לאחרונה בעקבות פורום נשים. בניגוד לקבוצות עניין אחרות בתוך קשת ומחוצה לה, פורום נשים הוא עוף קצת מוזר: לנשים שמשתתפות בפורום אין באופן מוגדר אף תחום עניין משותף. זה איננו בית מדרש או פורום חושבים חולמים, שם נושאי הדיון מוגדרים מראש. הדבר היחיד שמשותף לכולן הוא המין שלהן, נשים. ובכל זאת, ישבנו שם קבוצה די גדולה של נשים, שאת רובן עד לפני כמה חודשים לא הכרתי בכלל, ודיברנו. והשיחה היתה פורה, נעימה וקולחת. ונאמרו דברים אמיתיים ונכונים.

קשה לי לדמיין מצב כזה קורה בחברה גברית: חבורה של גברים יושבים ומדברים פשוט מפני שהם גברים. אני כן יכולה לדמיין אותם מתקבצים סביב נושא: אהדה לקבוצת כדורגל, לימוד דף גמרא, או אפילו, כדי לא להשמע שובניסטית: אני אפילו יכולה לדמיין אותם מקימים קבוצה שעניינה החלפת מתכונים.

אבל בשום אופן אני לא יכולה לדמיין מצב שגברים נפגשים באופן מכוון כדי לדבר. בלי נושא מוגדר מראש, בלי צורך פרקטי שדורש פתרון.

מחנכים אצל ילד לא קפוא "עשר"
המאמץ האצ"מ ואילונים אף מוסד החינוך "קשר"
פאקטור אישי:
052-6040704
לע פנסול אלא:
www.gesher-mazkeret-batya.org.il

חזיון וס הולדת בכיתה א' קטל שנקדכר בהלגה פה פה פה.

כל ילד מילא מבעוד מועד שאלון ובו סיפר על עצמו ועל העדפותיו בתחומים שונים. ההורים בירכו וגם הילדים איחלו לעצמם... לקבל דובי חדש, להיות שחקן כדורגל, לחיות חיי נצח ועוד.

מכונים משה פל אלא של אמרי נקוהת במקצלה

	ר				
א	ש	ק	ה	ש	א
אזדים ופריים	ה	הפינה השלולית			
א					

"וזהו, התרומה, אשר תקחו, מאתם: זהב וכסף, ונחשת. ותכלת וארגמן ותולעת שני, ושיש ועזים. ונתת אילם מאדמים ונתת תחשים, ונצי שטים." בני ישראל התבקשו לאסוף חומרים שונים כדי לבנות מהם את המשכן. בגן קשת שיחקו במשחק מיון חפצים לפי החומר שממנו הם עשויים. עזרו לילדי הגן למצוא את הקופסה המתאימה לכל חפץ ע"י מתיחת קו בין החפץ לקופסה.

בהצלחה!
נלך ויפדה מצפונם

